

Sadržaj	2
.....	3
totaliteta.....	8
otvorenosti.....	17
sloboda	30
.....	44
.....	53
.....	62
Literatura.....	76

2

UVOD U osnovi pitanja za društvo, koje se savremenoj misli nameću, stoje pitanja o multikulturalnosti i multireligioznosti, a istim pitanjima se vode i teoretičari, koji govore o sukobu civilizacija, jer su se i kultura i civilizacija vremenom pokazali kao nerazdvojni fenomeni. I kultura i religija se pri tom, ispostavljaju za totalitete, u procesu istorijskog hoda čovečanstva ka svojim (ne)mogućnostima, a čija se različitost u svojim nesvodivim elementima tumači kao fundamentalni problem današnjih pojedinačnih država.. Takvo problematizovanje obeležava naučnu upitanost u pravcu traženja "boljeg" državnog uređenja, ali ono ne može da ostane na procenjivanju nivoa relevantnosti postojećeg poretka sa aspekta poželjnosti. Naročito bi se promišljanje obesmisllilo ukoliko bi državna zajednica bila viđena teritorijalno, s obzirom na evidentno preliivanje uticaja, na koje mapirana granica ne ostavlja trag. Pod savremenim društvom se, stoga, mora podrazumevati širi pojam zajednice, a bez obzira i na podele unutar nje, po nekom od principa, koji su uspostavljeni, a najčešće se vodeći idejom pripadnosti nekoj od grupa. To nije apriorno ignorisanje njihovih posebnosti, kojom one garantuju sebi identitet u društvu, već sagledavanje mogućnosti one relacije od čije biti zavisi opstojanje zajedništva, pa čak i grupacijsko. Ispitivanje biti ljudskog odnošenja ne zaustavlja se ni na zajednici određenog društva, ni na zajednici dvoje ljudi, bez obzira što ona poseduje kvantitativno načelo, koje samerava specifičnosti takvog slojevanja. Takvo ispitivanje "in concreto" može raspolagati samo sa idejom koja zavisi od pojedinca i njegovih mogućnosti, a zatim se može sagledati u razlici njegovih odnosa, koje uspostavlja u društvu. Tako unutar jedne zajednice, pa bila ona dovedena i do same jedinice u nekom razmatranju, postoje relacije gde je čovek još uvek u odnosu prema sebi i svom shvatanju društvenog, ali i sredini koja ga okružuje iz živog i neživog sveta, što bi ponovo uputilo na različitosti, sa kojima, pri tom, dolazi u dodir. Zato ispitivanje nije i automatsko isključivanje konkretnog postojanja, već upravo zavisi od ovih razlika, koje su u stvarnosti evidentirane. Mišljenjem, koje evidentira samoopstojnost različitosti, danas se rukovodi i nauka, ali i problematizuje mogućnost njihovog zajedničkog "tla". Ideja zajedničkog osnova, koja je bila u krajnosti zahtevana iz težnje strukturalizma da iznađe temeljnu strukturu, na kojem bi počivale sve njihove razlike, pokazala se neuspešnom. Njen neuspeh, koji je implicirao i određenu filozofsku antropologiju na tragu neokantovstva, prvenstveno se ogleda u nenalaženju jedinstvene ontološke niti u smislu sistema vrednosti, iz kojih bi se potom izgradila potpuna naučna teorija. Mnoštvo teorijskih uvida i pravaca se nakon neuspešnih pokušaja iznalaženja objedinjujuće teorije, i u nauci 3

vraća na filozofsko polje i opetovanu ontološku upitanost o vlastitoj opravdanosti naučnog pristupa. Bez odgovora u meta-stavu koji bi konačno razrešio razlike u heterogenosti društvenih formi, otvara se pitanje o mogućnosti dostizanja uvida u naučni totalitet, a koji bi otišao dalje od pukog funkcionalizma i time utemeljio pojam funkcije za susptancijalni po ljudsku bit. Funkcionalnost društva sa današnjim uplivom politike nije sporna, ona je naprotiv, naročito izložena političkoj volji na ruku u svom svođenju na dinamičku razmenu, koja ide na ruku ekonomskoj lukrativnosti. Baš zbog toga ona ne može predstavljati finitno objašnjenje za odnose među ljudima, jer se u pojmu funkcije ne sadrže rešenja za sistem, koja bi omogućila različitost, već ona mora ignorisati razlike, koje nemaju uticaj na interes delatnog principa, a

suzbiti (ili bar ignorisati), one koje ga ometaju, ili mu ne doprinose u neposrednoj vezi. Sa druge strane, postavlja se pitanje mogućnosti kritike kao neophodnog faktora po dinamičke procese u društvu, kao i njenog opstanka, ako se ne može pronaći fundirajuća struktura iz koje će se kritička svest orijentisati na relaciju, koja čini društvenost mogućom. Stoga je za modernu danas simptomatično da, kada je u pitanju bit međuljudskog, ali i onog prirodnog, što jeste pitanje biti ontologije uopšte, ona ima za zadatak uviđanje mogućnosti promene svog odnosa prema samom procesu određivanja te biti, što nije i odricanje od istog. U tradiciji ontološke misli započinjanje tog otklona svakako nije proteklo jasno i u potpunoj distingviranosti od prethodne navike mišljenja. To ne ukazuje na prevaziđenost i neutralni okret ka istorijskoj baštini, već na podsticaj od strane izreknute reči Hajdegera i Levinasa, a koji su ontologiju usmerili ka jednom drugačijem mišljenju, nego što je do tada bilo primećeno. Oba se mislioca na tragu fenomenologije orijentišu na ono nepojmljeno, koje je tradicija filozofije uporno ispuštala, a što ih čini vodećim kritičarima tradicionalne filozofije, ali i nauke, čija su određenja biti uvek zavisila od njenih filozofskih osnova. Pregnantnost nepojmljenog je tema, za koju se može reći da postaje dominirajuća filozofijom posle Ničea, ako ne i opterećujuće primarna tendencija za mislioce. To ne znači da takva namera implicate nije od najranijih dana filozofskih pokušaja obuhvatanja celine postojećeg bila na snazi, ali ona u 20-tom veku postaje aktuelizovana iz temelja fenomenološkog pitanja o ustrojstvu bitka, koji upućuje poziv na transcendiranje pojmova postojećih regija iskustva, a time i zadobijanju noetičke sigurnosti. Akt ideacije za objektivirajući subjekt u postupku redukcije dolazi do spoznaje izvornosti ega, a koji će svoj kontitucionisani smisao obezbediti evidencijom intencije. Intencionalnost zato jeste centralni fenomen koji biće iz neposrednosti evidencije čini vidljivim, u njegovoj bitnosti viđen intuitivno. Osveščivanje u aktu fenomenološke refleksije poziva na distancu prema svetu svakodnevice i okret ka transcendentalnom subjektu. Ovako formulisan Huserlov naum je možda suviše uprošćen za njegovu filozofiju, koju karakteriše težnja da se dospje do pra-bitka, sledstveno tome i do zahvata pojma sveta koji je kao celina horizonta ipak ostao 4

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com